

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΑΞΙΩΣΗΣ ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΘΗΚΕ ΜΕ ΤΕΛΕΣΙΔΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
Με το άρθρ. 90 § 6 ν. 2362/1995 θεσπίσθηκε συντομότερη παραγραφή (5ετής) για τις αξιώσεις κατά του Δημοσίου που βεβαιώθηκαν με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, σε σχέση με την παραγραφή (20ετή) που θεσπίσθηκε με το άρθρ. 86 § 3 του ίδιου νόμου για τις αντίστοιχες αξιώσεις του Δημοσίου κατά τρίτων αλλά και με την παραγραφή (20ετή), που θεσπίζει για τις αξιώσεις αυτές η γενική διάταξη του άρθρ. 268 ΑΚ. Η διαφοροποίηση αυτή αποβλέπouσα στην ορθή άσκηση της δημόσιας εξουσίας μέσω της διαφύλαξης της δημοσιονομικής ισορροπίας και της περιουσίας του Κράτους, σε λόγους δηλαδή γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, δεν αντίκειται στο άρθρ. 4 § 1 Συντ. ούτε στο άρθρ. 26 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ν. 2462/1997).

Παραπομπή στην 7μελή.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ της ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ 54/2016 Στ' Τμ.

Πρόεδρος: **Μ. Καραμανώφ**, Σύμβουλος.

Εισηγήτρια: **Αντ. Χλαμπέα**, Σύμβουλος.

3. Με το άρθρο 304 του ισχύοντος κατά τον επίδικο χρόνο π.δ. 410/1995 «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας» (Α 231) οριζόταν ότι: «Οι δήμοι και οι κοινότητες τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα ... έχουν όλες ανεξαιρέτως τις ατέλειες και τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια που παρέχονται στο δημόσιο...». Περαιτέρω, στο άρθρο 90 του ν. 2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού...» (Α 247), που σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη του π.δ. 410/1995 εφαρμόζεται και στους ΟΤΑ, οι οποίοι, άλλωστε, εξαιρούνται από την εφαρμογή του ν.δ. 496/1974 «Περί λογιστικού των ΝΠΔΔ» (Α 204) κατά το άρθρο 56 § 1 αυτού (πρβλ. ΣτΕ 3329/2012, 2655/2013), ορίζεται ότι: «Οποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου παραγράφεται μετά πενταετία, εφόσον από άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής αυτής... 6. Χρηματική απαίτηση κατά του Δημοσίου που έχει ... βεβαιωθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ... υπόκειται σε παραγραφή πέντε ετών που αρχίζει από ... την τελεσίδικία...». Επίσης, στο άρθρο 93 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι: «Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, η παραγραφή των χρηματικών απαιτήσεων κατά του Δημοσίου διακόπτεται μόνο: α) Με την υποβολή της υποθέσεως στο δικαστήριο ή σε διαιτητές, οπότε η παραγραφή αρχίζει εκ νέου από την τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδικών, του δικαστηρίου ή των διαιτητών... δ) Με την επίδοση επιταγής για εκτέλεση, όπου αυτή επιτρέπεται...». Εξάλλου, με το άρθρο 86 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι: «3. Χρηματική απαίτηση του Δημοσίου που α) ... β) απορρέει από τελεσίδικη απόφαση ... οποιουδήποτε δικαστηρίου ... παραγράφεται μετά εικοσαετία από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο έγινε η εν στενή εννοία βεβαίωση αυτής...». Τέλος, στο άρθρο 268 του Αστικού Κώδικα ορίζεται ότι: «Κάθε αξίωση που βεβαιώθηκε με τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή με δημόσιο έγγραφο εκτελεστό παραγράφεται μετά είκοσι χρόνια, και αν ακόμη η αξίωση καθαυτή υπαγόταν σε συντομότερη παραγραφή...».

4. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις με το άρθρο 90 § 6 του ν. 2362/1995 θεσπίσθηκε συντομότερη παραγραφή (5ετής) για τις αξιώσεις κατά του Δημοσίου που βεβαιώθηκαν με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, σε σχέση με την παραγραφή (20ετή) που θεσπίσθηκε με το άρθρο 86 § 3 του ίδιου νόμου για τις αντίστοιχες αξιώσεις του Δημοσίου κατά τρίτων αλλά και με την παραγραφή (20ετή), που θεσπίζει για τις αξιώσεις αυτές η γενική διάταξη του άρθρου 268 ΑΚ. Η διαφοροποίηση αυτή αποβλέπouσα στην ορθή άσκηση της δημόσιας εξουσίας μέσω της διαφύλαξης της δημοσιονομικής ισορροπίας και της περιουσίας του Κράτους, σε λόγους δηλαδή γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, δεν αντίκειται κατ' αρχήν στο άρθρο 4 § 1 του Συντάγματος ούτε στο άρθρο 26 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2462/1997 (Α

25) (πρβλ. ΑΕΔ 1, 2, 25/2012). Εξάλλου, η προβλεπόμενη ως άνω 5ετής παραγραφή, είναι εύλογη και μέσα στα πλαίσια των συνήθη χρόνο παραγραφής, από την άποψη ότι παρέχει επαρκή χρόνο στον επιμελή διάδικο για την διεκδίκηση των αξιώσεών του, έτσι ώστε να μην καθίσταται εκ του λόγου αυτού αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερής η αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματός του. Κατ' ακολουθία η εν λόγω ρύθμιση δεν αντίκειται στο άρθρο 17 του Συντάγματος, και στο 1ο ΠΠ της ΕΣΔΑ, ούτε στην κατοχυρωμένη με το άρθρο 25 § 1 του Συντάγματος αρχή της αναλογικότητας, εφόσον το θεσπιζόμενο με αυτήν μέτρο που έχει ως σκοπό την ταχεία εκκαθάριση των υποχρεώσεων του Δημοσίου αλλά και των ΟΤΑ, προς αποφυγή ανατροπής, μετά την πάροδο μακρού χρονικού διαστήματος, των οικονομικών δεδομένων, κατά συνεκτίμηση των οποίων αυτά προβαίνουν στο σχεδιασμό της οργανώσεως και του τρόπου λειτουργίας τους, αλλά και στην σύνταξη και εκτέλεση του προϋπολογισμού τους είναι κατάλληλο προς επίτευξη του σκοπού αυτού και δεν υπερβαίνει το αναγκαίο προς τούτο μέτρο (πρβλ. ΑΕΔ 25/2012). Τέλος, επειδή με την ως άνω διάταξη του άρθρου 90 § 6 του ν. 2362/1995 εισάγεται ουσιαστική και όχι δικονομική ρύθμιση δεν τίθεται ζήτημα παραβιάσεως του άρθρου 20 § 1 του Συντάγματος, ούτε των άρθρων 6, 13, 14 της ΕΣΔΑ (που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.δ/τος 53/1974, Α 256) και 2 § 3 παρ. α', β' και 14 § 1 του ως άνω Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, τα οποία κατοχυρώνουν το δικαίωμα δικαστικής προστασίας και δίκαιης δίκης, δεδομένου ότι με την ανωτέρω διάταξη το Δημόσιο και οι ΟΤΑ δεν εξοπλίζονται έναντι των ιδιωτών με προνόμια δικονομικού περιεχομένου (πρβλ. ΑΕΔ 25/2012, ΟΛΣΤΕ 1663/2009).

6. ... Ενόψει όμως της μείζονος σημασίας του ζητήματος που ανέκυψε εν προκειμένω και αφορά την συνταγματικότητα της διατάξεως του άρθρου 90 § 6 του ν. 2362/1995, κρίνεται ότι η υπόθεση πρέπει να παραπεμφθεί στην 7μελή σύνθεση του Τμήματος, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 5 του π.δ. 18/1989 (Α 8).